

Depresyonda Kendini Damgalama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Depresyonda Kendini Damgalama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19677>

Özet

Depresyonda Kendini Damgalama Ölçeği (DKDÖ), depresyon tanısı almış bireylerde veya depresif semptomlar gösteren kişilerde görülen içselleştirilmiş **öz-damgalama** düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış 15 maddelik bir psikometrik araçtır. Ölçek, özgün formuna benzer şekilde dört faktörlü bir yapı sergilemektedir ve Türkçe geçerlilik ile güvenilirlik çalışmaları 2019 yılında Kamış ve arkadaşları tarafından tamamlanmıştır. Bu araç, depresyon yaşayan bireylerin kendilerine yönelik utanç, suçluluk ve tedavi arayışının ketlenmesi gibi olumsuz bilişsel ve duygusal tepkilerini değerlendirilmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, Kendini Damgalama, Psikometrik Araç, Uyarılma, Geçerlilik, Güvenilirlik, Utanç, Sosyal Yetersizlik.

Yazarlar

Kamış, G. Z., Erden-Aki, Ö., Yıldız, M. Ö., Doğan-Varan, H., Dolgun, A. B.

Amaç

Depresyonda Kendini Damgalama Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin depresyon yanıtları nedeniyle kendilerine uyguladıkları içselleştirilmiş damgalama düzeylerini ve bu damgalamanın sonuçlarını ölçmektir. Bu ölçek, özellikle depresyonun yarattığı **sosyal yetersizlik** hissini, öz-eleştirel tutumları ve ruh sağlığı hizmeti almayı engelleyen bariyerleri nicelleştirmek için geliştirilmiştir. Türkçe uyarılma çalışması, bu yapının Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirilmesini sağlamayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, zihinsel sağlık sorunları bağlamında önemli bir engel teşkil eden **kendini damgalama** (self-stigma) yapısını ölçmektedir. Depresyonda kendini damgalama, bireyin toplumsal olumsuz yargıları içselleştirmesi ve bu yargıları kendi benliğine uygulaması sürecini ifade eder. Bu durum genellikle düşük benlik saygısı, utanç ve sosyal geri çekilme ile ilişkilidir.

Ölçeğin dört temel alt boyutu bulunmaktadır:

Utanç: Bireyin depresyonu nedeniyle duyduğu yoğun utanç ve mahcubiyet duyguları.

Suçlanma/Kendini Kınama: Depresif durumdan dolayı kendini sorumlu tutma ve öz-eleştiri yapma eğilimi.

Sosyal Yetersizlik: Depresyon nedeniyle sosyal ortamlarda kendini yetersiz veya dışlanmış

hissetme.

Tedavi Aramanın Ketlenmesi: Damgalanma korkusu nedeniyle profesyonel yardımdan çekinme veya kaçınma.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun yapı geçerliliğini de değerlendirmek amacıyla yapılan **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** sonuçları, ölçeğin özgün formunda bulunan dört faktörlü yapıya doğrulamıştır. Bu maddelerin teorik olarak öngörülen alt boyutlar altında toplandığı ve ölçeğin Türk kültüründe de depresyonla ilişkili öz-damgalama kavramını başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Elde edilen bu dört faktörlü model, ölçeğin **yapı geçerliliği** açısından güçlü kanıtlar sunmaktadır. Çalışmada ayrıca, DKDÖ'nün diğer depresyon ve öz-saygı ölçekleriyle korelasyonları incelenerek ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları da yürütülmüştür.

Güvenirlilik

Depresyonda Kendini Damgalama Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa katsayısı** hesaplamalarıyla incelenmiştir. Ölçeğin genel iç tutarlılık derecesi oldukça yüksek bulunmuş, bu da maddelerin genel yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir:

Genel Cronbach Alfa Katsayısı: $\alpha = 0,847$

Alt ölçeklerin güvenilirlik dereceleri ise şu şekildedir:

Utanç alt ölçeği için: $\alpha = 0,854$

Suçlanma/Kendini Kınama alt ölçeği için: $\alpha = 0,637$

Sosyal Yetersizlik alt ölçeği için: $\alpha = 0,822$

Tedavi Aramanın Ketlenmesi alt ölçeği için: $\alpha = 0,686$

Utanç ve Sosyal Yetersizlik alt ölçekleri mükemmel iç tutarlılık gösterirken, Suçlanma/Kendini Kınama ve Tedavi Aramanın Ketlenmesi alt ölçeklerinin dereceleri (0,637 ve 0,686), psikometrik standartlar dahilinde kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik sunmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, toplam **15 maddeden** oluşmakta olup, psikometrik analizler sonucunda dört faktörlü bir yapıya sahiptir. Yapılan **Açıklayıcı Faktör Analizi**, maddelerin orijinal ölçek yapılarıyla örtüşen dört farklı boyuta ayrıldığını göstermiştir. Bu faktörler (Utanç, Suçlanma/Kendini Kınama, Sosyal Yetersizlik, Tedavi Aramanın Ketlenmesi), öz-damgalamanın farklı yönlerini temsil etmektedir. Bu faktör yapıları, ölçeğin kavramsal çerçevesini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Türkçe Form)

Format: Ölçek 15 maddeden oluşmaktadır ve dört faktörlü bir yapıya sahiptir.

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçeği kullanılmaktadır (1=Hiç katılmıyorum - 5=Tamamen katılmıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Depresif semptomlar gösteren veya depresyon tanısı almamış bireyler.

Yaş Grubu: Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, klinik popülasyon örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Depresif Belirtiler, Öz-efliriri, Tedaviye Uyum, Psikolojik Yapı, Ruh Sağlığı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gülsüm Zuhâl Kamış

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Türkiye (Detaylı adres makalede yer almaktadır).

İletişim E-postası: gzuhalkamis@gmail.com

Finansman, Ücret ve Test Yeri

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya klinik amaçlarla kullanılması için sorumlu yazar Gülsüm Zuhâl Kamış ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Kamış, G. Z., Erden-Aki, Ö., Yıldız, M. Ö., Doğan-Varan, H. ve Dolgun, A. B. (2019).

Depresyonda Kendini Damgalama Ölçeği: Türkçe formu, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 30(3), 200-209.

Orijinal makaleye bu bağlantı üzerinden erişilebilir: turkpsikiyatri.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: depresyonda-kendini-damgalama-olcegi-toad.pdf

Depresyonda Kendini Damgalama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin 15 maddelik içeriği, telif hakları nedeniyle bu alanda sunulmamaktadır. Maddelerin tam listesine erişim için sorumlu yazarla veya referans gösterilen bilimsel makaleyle iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçek, 1'den (hiç katılmıyorum) 5'e (tamamen katılıyorum) kadar derecelendirilen 5'li Likert formatında kullanılmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM